

така нарѣчено отъ зеленикава-та вода на тоя потокъ, кой-то непрестанно тече и незамръзнувъ. $1\frac{1}{2}$ часъ къмъ югъ отъ село-то има друго езеро много по-дълбоко, нарѣчено Божіе бласто. То ся пълни и истича горе отъ единъ край. Въ първо-то село е имало 10 черковы повѣчето съ кубета, на които имѣна-та селяни-ты знаятъ коя на кой свѣтія е была посвятена и ги наричатъ оброчища, нъ най-пространна и най-великолѣпна е была Св. Петка, както ся види отъ развалени-ты ѳ стѣны и сводове. Положеніе-то на Пещеръж ако и да е въ долинож-тж между клонове-ты на Рилла и Рудопъ, нъ климатътъ ѳ е здравъ, и тамо излязва вѣчерникъ, кой-то чисти въздухътъ. Прѣзъ срѣдъ село-то тече баташка-та Стара рѣка, коя-то $\frac{1}{2}$ часъ къмъ югъ надъ село-то поима отъ дѣснъ страна рѣка Длжбочицъ, а отъ лѣва страна рѣка Бръшляницъ, а пакъ подъ село-то поима рѣка Луковица, бърциговскійтъ потокъ, и рѣка Козаркъ и отива къмъ истокъ, та ся излива въ Марицъ.

25. Стари-ты преданія доказватъ за Цѣпинъж, че това мѣсто, длжбоко преди много вѣкове, было езеро, та отъ нѣкой подземень огънь, или силна трѣсавица, расцѣпилъ ся ржътъ, дѣто е на устіе-то на проходътъ, и гдѣ-то и сега истичатъ цѣпински-ты рѣкы; като ся изляла на езеро-то вода-та въ поле-то, издавила много села, и извлѣкла и толкова си камъние чото отъ тога и до днѣсь ся прекарватъ камъние за разни потрѣбности и неще да ся свършатъ никогашъ. Съ стремлѣніе-то на тая вода излѣзналъ и единъ исполински водень цвѣръ, кой-то приличалъ на китъ (грѣцки хархариъхъ). Тоя звѣръ, откакъ ся исцѣдила вода-та, останалъ на сухо между села Елли-дере и Кюсемураѣж и умрѣлъ дѣто ся събирали отъ села-та пѣста-та, та ѣли мяса-та му, и отъ тогава това мѣсто ся нарѣкло *пѣсте поле*, а отцѣпенійтъ клонъ нарѣкли *Хархариъ*, кое-то испослѣ Турци-ты го искривиле на Каркарія, както ся нарича и до днѣсь. Тоя клонъ ся простира къмъ истокъ и прави сѣверна-та стѣна на Цѣпинъж, и като ся съединява пакъ съ Рилла при устіе-то на баташко-то езеро, свършва ся при село-то дѣто рѣката дѣли Рудопъ отъ Рилла. Тая мечорлива долина на Цѣпинъж, спореди византійски-ты историцы, ся е населила въ 485 год. Атилиови-ты Хунны, кои-то изгонени отъ Долна Мизія, преминали прѣсъ Троянови-ты врата (Капджикъ дер-